

Слово в събота на първата седмица на Великия пост — за необходимостта от пост и въздържание

(произнесено в руската църква „Св. великомъченица Параскева“, гр. София)

Възлюблени в Христа чеда, в своите богослужения през първата седмица на Великия пост светата Църква всецяло ни разкрива голямото и спасително значениена поста за нас. Така в една от утринните стихирни на петъка намираме такива слова: *С радост да приемем завета за поста, защото ако нашият праотец го бе спазил, нямаше да бъдем изпъдени от Едем* (рая – бел. прев.) [1]. В тези думи на стихирата се съдържа мисълта, изложена в началото на Библията, в книга Битие, където се казва, че Бог, след като създал човека, сключил с него завет, като му дал заповедта за поста. Господ му разрешил да вкусува от плодовете на всички райски дървета, с изключение на плодовете от дървото за познаване на добро и зло. Първите хора нарушили този завет и не изпълнили Божиата заповед за поста. За този първороден грях те, заедно с цялото си потомство, били лишени от райското блаженство.

Знаменателно е, че след идването Си в света, преди да встъпи в подвига на нашето спасение, Господ положил в основата му четиридесетдневен пост. Чрез това Той ни е дал заповед и ние да полагаме поста в основата на нашето лично спасение от дявола и от всички бесовски козни, които действуват върху нас чрез нашите страсти. Ето защо Спасителят е казал: *Тоя пък род не излиза, освен с молитва и пост* (Мат. 17:21). Затова и всички св. отци на Църквата гледали на поста като на показател за степента на нравствено преуспяване и съвършенство в живота на истинските християни. Характерно е, че всички велики чудотворци винаги и неизменно са били и големи постници. И най-главното им дело – молитвата – именно затова била така чудодейна, понеже била съпътствувана от пост и въздържание.

През 1907 г., като студент в Петроградската духовна академия, присъствувах в Кронщадския катедрален храм “Св. Андрей Първозвани” на литургия, извършвана от о. Йоан Кронщадски. Там слушах проповедта му, в която той каза: “Във всичките си скърби и изобщо всякога трябва да се обръщаме към Бога с молитва. Но нашата молитва трябва да бъде съпътствувана с въздържание. Само тогава тя ще бъде чута от Бога. Това съм изпитал на себе си хиляди пъти.”

А ето какво огромно значение придавал на поста преп. Серафим Саровски. “Радост моя, поучавал той, не общувай с тези, които нарушават поста в сряда и петък.” Друг път св. Серафим казал: “Виждам големи бедствия да се надигат над Русия заради това, че руският православен народ е започнал да нарушава постите”.

Така гледали на поста светите Божии угодници въз основа на Божественото Откровение. Така трябва да се отнасяме към поста и ние с вас, мои възлюбени в Христа чеда, и според силите си да го изпълняваме свято.

Не бива да ви обърква разпространеното мнение, че в нашата вяра са важни единствено догматите, а постът е нещо второстепенно. Както нарушаването на догматите, така и нарушаването на поста води след себе си нашата погибел. Затова в делото на спасението ни са необходими както догматическите, така и нравствените заповеди, защото и без едните, и без другите не можем да се спасим. Нима може да се каже, че една заповед е по-важна за нас, а друга не е така необходима за нашето спасение? Всички заповеди относно вярата и нравствеността – и заповедта за поста, и заповедта за вярата в Бога – са еднакво ценни за нас, защото и едните, и другите са излезли от устата на Самия Бог.

Не бива да ви обърква, възлюбени, и мнението, че постът е вреден за вашето здраве. Когато попитали преп. Серафим за това, той казал: “Хлябът и водата никому не вредят. Как светците са яли само хляб и са пиели само вода, а са живели по сто и повече години?!” Нека, възлюбени чеда, в този случай винаги да помним за св. прор. Даниил и тримата вавилонски отроци Ананий, Азарий и Мисаил. Цар Навухудоносор заповядал да ги хранят с ястия от неговата царска трапеза, за да не отслабнат и да бъдат здрави, както връстниците им. Но Даниил, не желаейки да се осквернява с езическата царска храна, помолил един от приближените на царя да позволи деседневен пост на него и на тримата отроци. Царският сановник им разрешил в тези дни да се хранят само с овощия, но при условие, че ако Даниил и тримата отроци изглеждат външно и здравословно по-зле от връстниците си, той ще започне да ги храни както иска, т.е. според заповедта на царя. След изтичането на десетте дни Даниил и тримата отроци, а също и връстниците им, се явили пред царския сановник. И какво се оказало? Лицата на Даниил и тримата отроци били по-красиви и телом те били по-здрави от всички онези отроци, които се хранели с царските ястия (вж. Дан. 1:3-16).

Вие, мои възлюбени в Христа деца, говяхте и постихте през първата седмица на Великия пост при необикновено трудни условия на живот, когато не беше възможно да си набавите в достатъчна мяра постна храна и овощия. Като изпълнихте при тези обстоятелства Божията заповед за поста, вие показахте любовта си към Христа, защото Нему е било угодно да каже: *Който има заповедите Ми и ги пази, той е, който Ме люби* (Иоан 14:21). За тази ваша любов към Христа, Той стократно ще ви въздаде и ще направи Своето Тяло и Своята Кръв, които днес приехте, извор за изцеление на вашите души и тела, извор на божествена радост у вас. Нека надеждата за получаването на тази радост от Христа да укрепва в сърцата ви чрез Неговите слова: *Ако спазите Моите заповеди, ще пребъдете в любовта Ми..., за да пребъде Моята радост във вас* (Иоан 15:10-11).

Именно такава причастяване, с произтичащата от него божествена радост, молитвено и от все сърце ви пожелавам, мои възлюбени в Христа чеда.

С такива пожелания ви поздравявам с приемането на св. Христови Тайни и ви моля заедно с мен да въздадете благодарение на Господа за явената ни от Него велика милост в св. Причастие. Заедно с благодарствената молитва нека просим от Христа и занаяпред неотклонно да спазваме както заповедта за поста, така и заповедта за любов към Него, та да бъдем винаги с Господа и в този, и в бъдещия живот в Небесното Му царство. Амин.

1. Първа стиховна стихира на утренията (гл. 8.) в петък на първата седмица на Великия пост.

© Православна беседа

© Девически манастир "Покров Пресвятия Богородици", Княжево, София. Всички права запазени.